

OSN

Organizace spojených národů

UNO United Nations Organization

I ONU I Organisation des Nations Unies

Svět 2000 Politická mapa

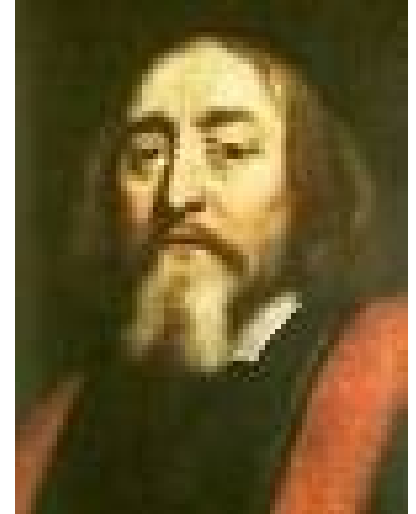

Předchůdci OSN

Snahy o mír a spolupráci mezi národy:

Jiří z Poděbrad - 1464 návrh
*Smlouvy o nastolení míru
v celém křesťanstvu*

Jan Amos Komenský
(1592-1670)

Fridrich Falcký
(1596-1632)

Immanuel Kant
(1724-1804)
Články k věčnému míru

Společnost národů

(League of Nations)

Vznik - 28. 6. 1919 – v Ženevě
podpisem základního dokumentu

Paktu spojených národů,

30.léta - selháni SN v důsledku meziválečné
politické situace

Německo, Itálie – nástup fašismu

Přestala fungovat v roce 1939

Vznik OSN

**Příprava během 2. světové války
(zejména z iniciativy USA)**

Snaha o obnovení Společnosti národů

Vznik podpisem „*Charty spojených národů*“

24. 10. 1945 v San Francisku - sídlo New York

Charta má 19 kapitol, 111 článků

**Chartu podepsalo původně 51 států včetně
Československa,**

dnes je členem OSN 193 států

Založení OSN 1945 San Francisco

Sídlo OSN New York

Z textu Úvodní preambule Charty OSN:

„...My, lid spojených národů;

jsouce odhodláni uchrániti budoucí pokolení metly války, která dvakrát během našeho života přinesla lidstvu nevýslovné strasti,

chceme prohlásiti znova svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a národů velikých i malých, vytvořiti poměry, za nichž mohou býti zachovány spravedlnost a úcta k závazkům plynoucím ze smluv a jiných zdrojů mezinárodního práva, podporovati sociální pokrok a zlepšovati životní úroveň ve větší svobodě, a k tomu cíli pěstovati snášlivost a žítí spolu vzájemně v míru jako dobří sousedé...“

Struktura a orgány OSN

- Valné shromáždění OSN
- Generální tajemník a sekretariát
- Rada bezpečnosti
- Hospodářská a sociální rada
- Mezinárodní soudní dvůr v Haagu
- Odborné organizace a instituce OSN

Valné shromáždění OSN

Schází se jednou ročně na úrovni ministrů zahraničí, premiérů, prezidentů.

V čele je volený předseda VS (na 1 rok).

V průběhu roku pracují delegáti – velvyslanci

Generální tajemník a sekretariát

Přesné pravomoci generálního tajemníka OSN nejsou dopodrobna vymezeny. Podle Charty OSN „vykonává funkce, které mu byly svěřeny Radou bezpečnosti, Valným shromážděním a dalšími orgány. Je zmocněn k tomu, aby upozorňoval Radu bezpečnosti na jakékoli otázky, které by mohly znamenat ohrožení mezinárodního míru a bezpečnosti

Nejdůležitější rolí „vůdce planety“ je, aby silou svého osobního vlivu pomáhal předcházet konfliktům a bránil jejich eskalaci a šíření.

V čele OSN se od jejího založení vystříдалo 7 generálních tajemníků:

1945 – 1952

Trygve Lie, **Norsko**

1953 – 1961

Dag Hammarskjöld, **Švédsko**

1962 – 1971

U Thant , **Myanmar (Barma)**

1972 – 1981

Kurt Waldheim, **Rakousko**

1982 – 1991

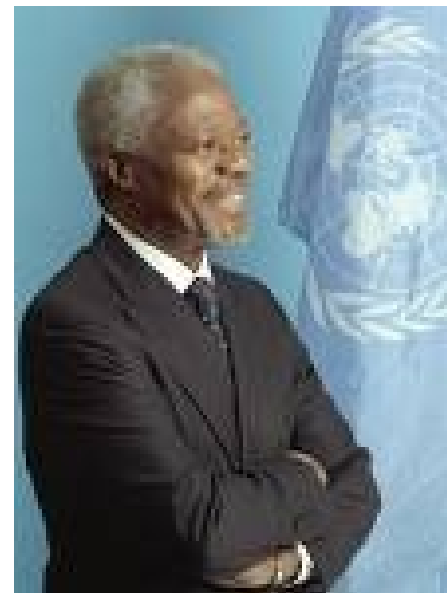
Pérez de Cuellar, **Peru**

1992 – 1996

Butrus Butrus-Ghálí, **Egypt**

1997 – 2006

Kofi Annan,
Ghana

2007

Pan Ki-mun,
Jižní Korea

Rada bezpečnosti OSN

Nejdůležitější orgán OSN – vydává zásadní rezoluce a schvaluje sankce včetně vojenských.

15 členů,

5 stálých - USA, VB, Francie, Rusko, Čína - právo veta

10 volených na 2 roky

Současné složení vyplynulo z výsledků 2.sv.války.

V současné době snaha o reformu.

Návrh na rozšíření o

Německo, Japonsko, Indii, Brazílii

a zástupce Afriky

(Jihoafrická republika nebo Nigerie)

Hospodářská a sociální rada

27 členů na 3 roky, každý rok voleno 9

Věnuje se základním ekonomickým a sociálním otázkám a problémům ve světě, řídí jednotlivé orgány a organizace OSN v této oblasti.

Mezinárodní soudní dvůr v Haagu

Jeden ze základních orgánů OSN.

Tvoří jej 15 soudců, volených Valným shromážděním a Radou bezpečnosti OSN na funkční období 9 let.

Rozhoduje spory mezi státy, které se týkají výkladu mezinárodních smluv a porušení mezinárodního práva (včetně náhrady škody za takovéto porušení).

Rozhodnutí soudu vycházejí z mezinárodních smluv a obecných právních zásad. Jsou závazná, jen pokud s tím souhlasily obě sporné strany ještě před zahájením sporu

Odborné organizace OSN

ILO - Mezinárodní organizace práce

WHO-Světová zdravotnická organizace

UNESCO - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

FAO- Organizace pro výživu a zemědělství (Světový program výživy)

UNIDO – Organizace OSN pro průmyslový rozvoj

UNDP - Program OSN pro rozvoj

WTO- Světová obchodní organizace (dříve GATT)

IMF - Mezinárodní měnový fond

IBRD - Mezinárodní banka pro rekonstrukci a rozvoj

IAEA-Mezinárodní agentura pro atomovou energii

UNEP- Program OSN pro životní prostředí

UNICEF - Dětský fond OSN

UNIFEM – Rozvojový fond OSN pro ženy

UNHCR - Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

OHCHR - Úřad vysokého komisaře pro lidská práva

UNCHS – Centrum OSN pro lidská obydlí (Habitat)

UNU – Univerzita OSN

UNV – Program dobrovolníků OSN

Některé další organizace:

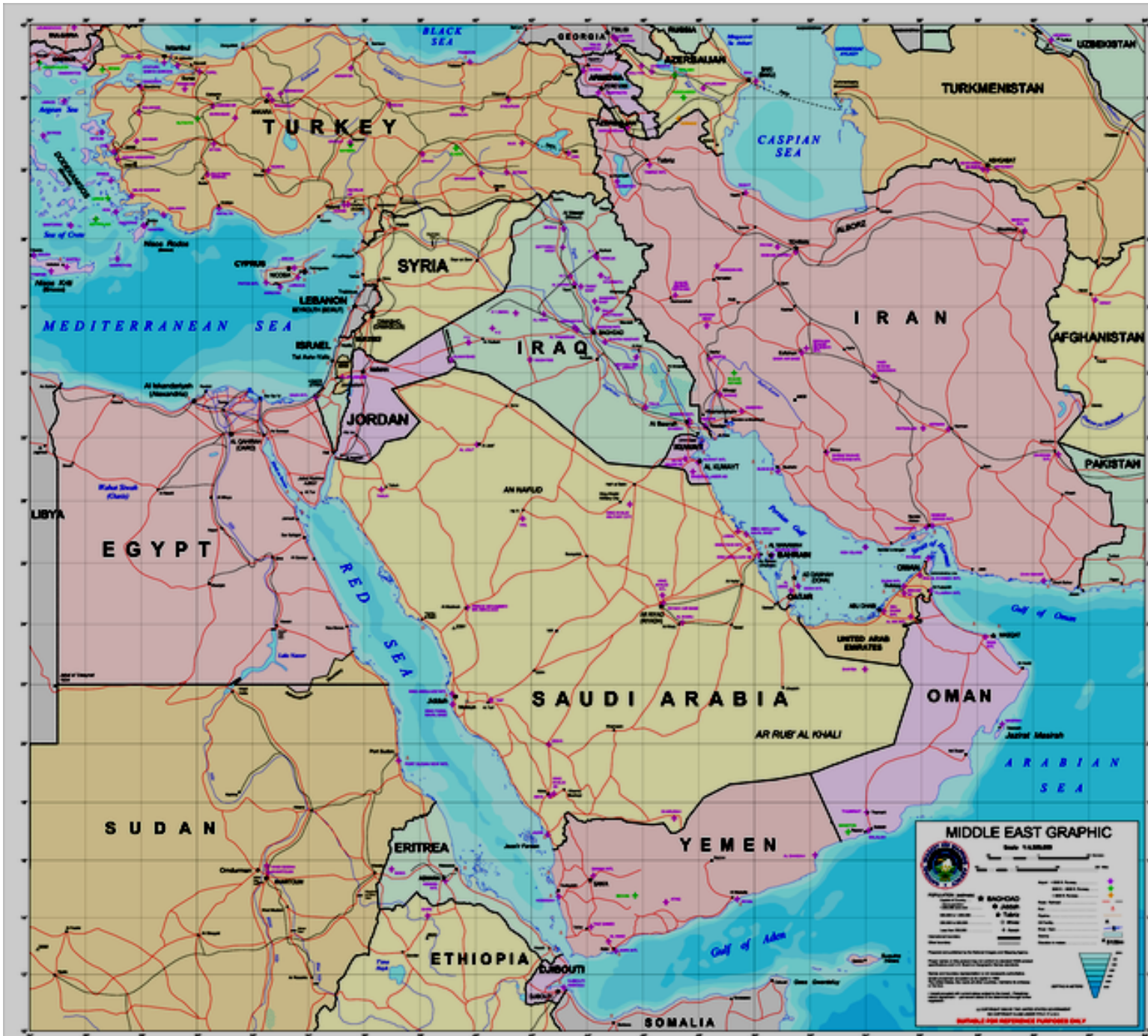
- **Mezinárodní organizace pro civilní letectví**
- **Světová poštovní unie**
- **Mezinárodní telekomunikační unie**
- **Světová meteorologická organizace**
- **Světová organizace duševního vlastnictví**
- **a další**

**Pozorovatelské a vojenské mise OSN
v oblastech krizí, konfliktů, katastrof:
(Kosovo, Afganistan, Kypr, Uganda,
Libanon. Palestina , Haiti a další.)**

Střední východ

Rozvojové cíle tisíciletí

Milenium Development Goals

Do roku 2015:

- **snížit chudobu a sociální vyloučení**
- **dosáhnout univerzálního primárního vzdělávání**
- **prosazovat rovnost mužů a žen a poskytovat ženám více možností prosadit se ve společnosti**
- **snížit dětskou úmrtnost**
- **zlepšit zdraví matek**
- **boj s HIV/AIDS, malárií a dalšími nemocemi**
- **zajistit environmentální udržitelnost**
- **vybudovat globální partnerství pro rozvoj**
- **udržovat mezinárodní mír a bezpečnost**

Problémy OSN

- politické zájmy jednotlivých zemí
  - nedostatečná autorita
  - malá operativnost (těžkopádnost)
  - financování
  - nezbytnost reformy
- (viz manifest „Mosty do budoucnosti“)**

Zastoupení OSN v Praze

**United Nations House
nám. Kinských 6
150 00 Praha 5**

V UN House sídlí tyto organizace OSN:

- **UNIC (Informační centrum OSN v Praze)**
- **UN HCR**
- **WHO**
- **Český výbor pro UNICEF**

Rada Evropy

Council of Europe

Conseil de l'Europe

Europarat

Vlajka Evropy

Sídlo Rady Evropy - Strasbourg

Rada Evropy - Vznik a cíle

Organizace evropských zemí zřízená smlouvou, uzavřenou v srpnu 1949 10 západoevropskými státy jako reakce na poválečnou situaci v Evropě

Cílem Rady Evropy je:

- hospodářská, sociální, kulturní, vědecká a právní spolupráce,
- problematika lidských práv a postavení národnostních menšin,

*Úmluva o lidských právech a základních svobodách (1950),
Evropská sociální charta (1961)*

- harmonizace právních řádů členských zemí a mezinárodní zákonodárství na některých úsecích

(např. životní prostředí, průmyslová práva).

Členské země Rada Evropy (47 zemí)

Zakládající členové (1949):

Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Norsko, Švédsko, Velká Británie

Později přistoupily:

1949 – 1959

Řecko, Turecko , Island . Německo(SRN), Rakousko

1960-1969

Kypr, Švýcarsko. Malta

1970-1989

Portugalsko, Španělsko, Lichtenštejnsko, Finsko, San Marino

1990-1993

Maďarsko, Polsko, Bulharsko, **Česká republika**, Estonsko, Litva, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko

1994-1999

Andorra, Albánie, Lotyšsko, Moldavsko. Makedonie, Ukrajina 1995, Chorvatsko, Rusko, Gruzie

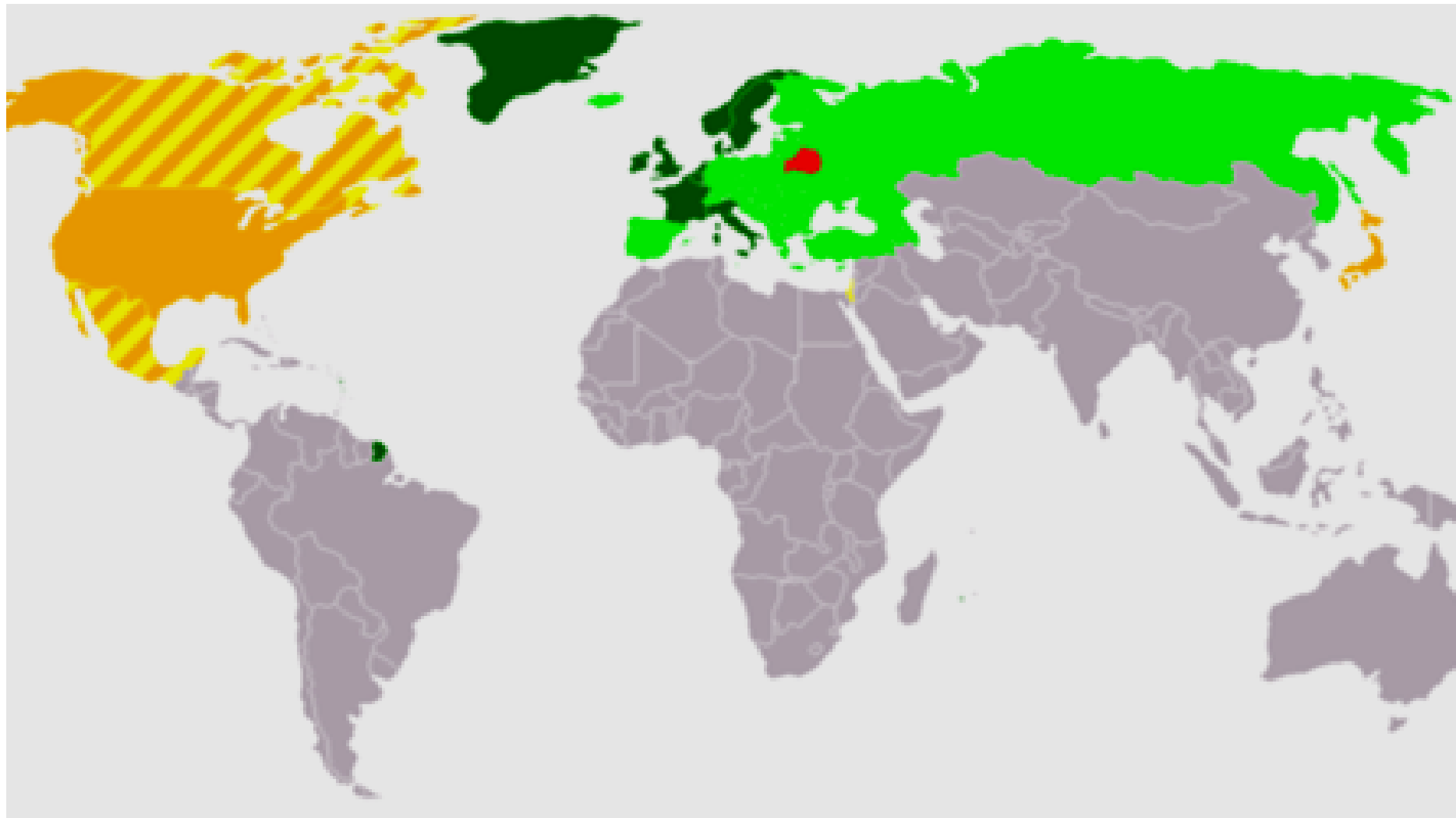
2000-2007

Arménie, Azerbejdžan, Bosna a Hercegovina, , Srbsko, Monako, Černá Hora

Členské země rady Evropy

Kandidáti (Bělorusko)

Pozorovatelé (USA, Kanada, Mexiko, Japonsko, Vatikán)

Hlavní orgány Rady Evropy

sídlo ve Štrasburku (Francie)

- **Generální tajemník a sekretariát**
- **Výbor ministrů (složený z ministrů zahraničí členských zemí), který může dávat doporučení členským státům a požadovat od nich informace; tento výbor má řadu pomocných orgánů.**
- **Parlamentní shromáždění RE (281 členů), složené ze zástupců parlamentů členských států**
- **Kongres místních a regionálních samospráv (také 281 členů)**
- **Evropský soud pro lidská práva**

Mezinárodní dohody Rady Evropy

- **Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod**
- **Evropská sociální charta**
- **Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin**
- **Evropská charta místních samospráv**
- **Evropská kulturní úmluva**
- **Evropská úmluva o vydávání**
- **Evropská úmluva o lidských právech a biomedicíně**

Evropská sociální charta

(přijata v roce 1961)

Část první - Pracovní doba

- I. Rozumná pracovní doba - Denní pracovní doba, Týdenní pracovní doba. Pružné systémy pracovní doby, Doba odpočinku v týdnu
- II. Právo na volno - Placené veřejné svátky, Právo na každoroční dovolenou
- III. Zkrácení pracovní doby v nebezpečných nebo nezdravých zaměstnáních

Část druhá - Zdraví a bezpečnost při práci

- I. Právní předpisy o bezpečnosti a zdraví při práci – Materiální obsah, Chránění pracovníci a chráněná odvětví
- II. Účinné vynucování předpisů BOZP - Trendy v pracovních úrazech a nemocích z povolání, Dozor nad uplatňováním pracovních předpisů
- III. Konzultace a účast pracovníků a/nebo jejich zástupců v otázkách BOZP – na národní a regionální úrovni

Část třetí - Spravedlivá odměna za práci

- I. Právo na důstojnou odměnu
- II. Záruky odměny - Právo na zvýšenou odměnu za práci přes čas, Právo na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty, Právo na rozumnou výpovědní dobu při skončení zaměstnání, Omezení srážek ze mzdy

Část čtvrtá - Právo se organizovat a kolektivně vyjednávat

- I. Právo se organizovat - Vytváření odborových organizací, Právo vstoupit do odborové organizace i nevstoupit do odborové organizace, Činnost odborových organizací
- II. Právo kolektivně vyjednávat - Obecné principy, Společné konzultace, Podpora procesu dobrovolného vyjednávání, Smírčí a rozhodčí řízení, Kolektivní akce.

OBSE

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

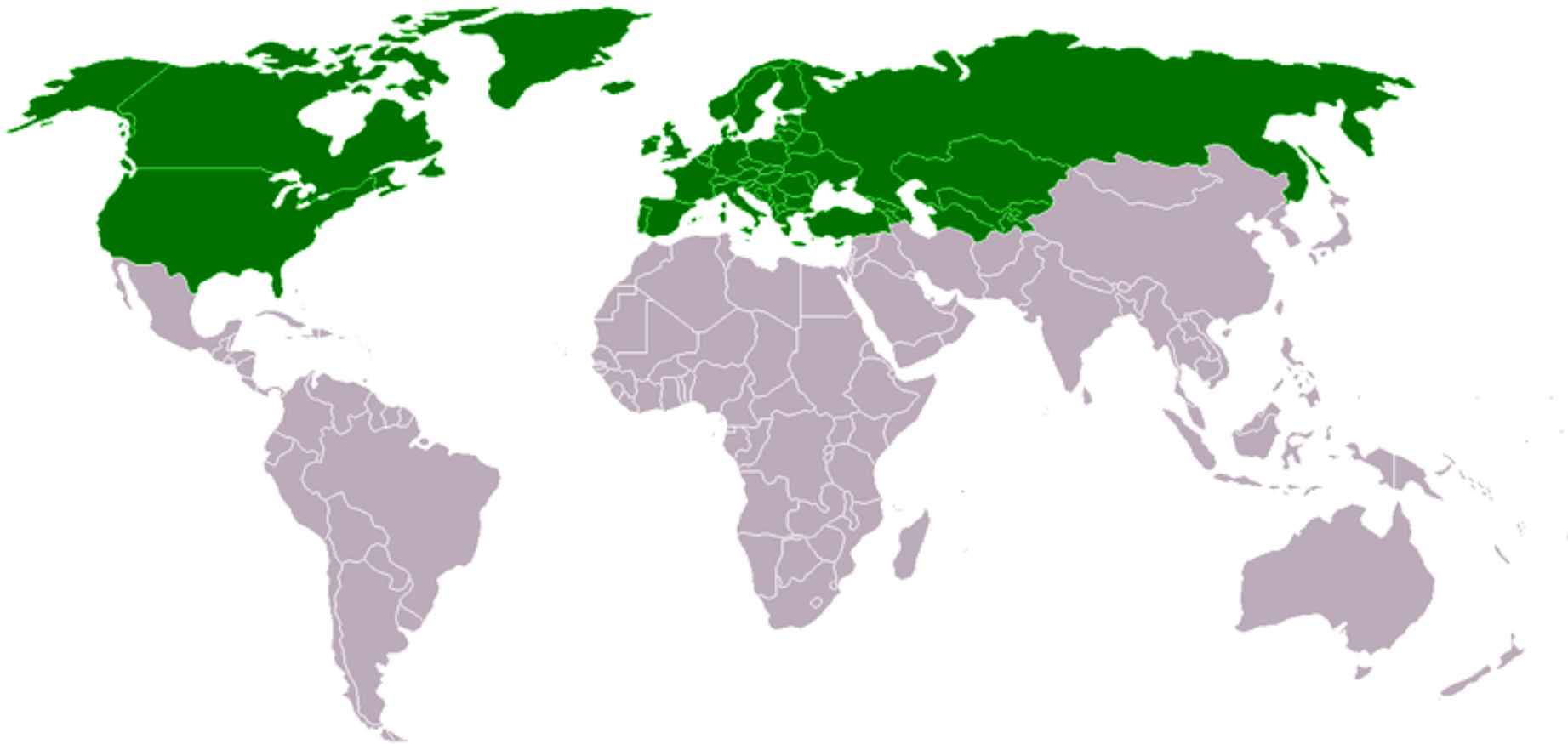
OSCE
Organization for Security and Cooperation in Europe

Vznik a charakteristika

- Vznikla 1.1.1995 jako pokračování Konference o spolupráci a bezpečnosti v Evropě
- Jejími členy je 55 zemí včetně ČR, ale také USA a Kanada. Je největší regionální organizací na světě.
- Poslání a úkoly OBSE vyjádřeny v Chartě OBSE k Evropské bezpečnosti z roku 1999.

Země OBSE

Hlavní cíle

- **Zajištění důvěry a bezpečnosti v Evropě**
- **Kontrola zbrojení**
- **Preventivní diplomacie**
- **Předcházení konfliktům, včasné varování**
- **Krizové řízení a obnova činností a funkcí po ukončení konfliktu**
- **Boj proti terorismu**
- **Ochrana lidských práv**
- **Demokratizace, podpora demokratických procesů**
- **Monitorování průběhů voleb**
- **Sledování stavu životního prostředí a ekologické aktivity**

Orgány a instituce

- ***Summit*** nejvyšší orgán; shromáždění nejvyšších představitelů států (nepravidelné)
- ***Ministerská rada***
- ***Vysoká rada*** (Ekonomické fórum - jednou ročně)
- ***Stálá rada***
- ***Fórum pro bezpečnostní spolupráci***
- ***Generální tajemník a sekretariát*** (sídlo ve Vídni)
- ***Úřad pro demokratické instituce a lidská práva*** (sídlo ve Varšavě)
- ***Vysoký komisař pro národnostní menšiny*** (sídlo v Haagu)

Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě - KBSE

(předchůdce OBSE)

V roce 1966 (v době snižování mezinárodního napětí a spolupráce mezi Západem a Východem) byly VS OSN přijaty 2 významné dokumenty:

- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.
- Evropské země včetně zemí Sovětského bloku, USA a Kanada se dohodly na svolání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.
- Konference probíhala v letech 1972-1975

Účastnické země KBSE

Belgie, **Bulharsko**,
Československo,
Dánsko, Finsko,
Francie, Irsko. Island,
Itálie, Jugoslávie,
Kanada, Kypr,
Lichtensteinsko,
Lucembursko,
Mad'arsko, Malta,
Monako, **NDR**

Nizozemsko, Norsko,
Polsko, Portugalsko,
Rakousko. **Rumunsko**,
Řecko, San Marino,
SRN, **SSSR**, Španělsko,
Švédsko, Švýcarsko,
Turecko, USA, Vatikán
Velká Britanie

Výsledky konference

Konference skončila 1. srpna 1975 přijetím **Závěrečného aktu KBSE**, který byl podepsán nejvyššími představiteli 33 evropských zemí, Kanady a USA

Závěrečný akt KBSE se skládá z 5 částí:

1. otázky bezpečnosti v Evropě,
2. spolupráce v oblasti hospodářství, vědy a techniky a životního prostředí,
3. bezpečnost a spolupráce ve Středomoří,
4. spolupráce v humanitární a jiných oblastech,
5. další kroky po Konferenci, mj. dohoda o svolání následných schůzek:
  - 1977-78 Bělehrad
  - 1980-83 Madrid
  - 1986-89 Vídeň

vznik OBSE

Pražská Kancelář Sekretariátu OBSE

nám. Pod Kaštany 2, 160 00 Praha 6 - Bubeneč

Telefon	233 085 473
Fax	233 085 484
E-mail:	quest@osce.org
Vedoucí úřadu	Pan Jiří PARKMANN
Funkce	Vedoucí kanceláře